

Bogumiła Latoszevska
nauczyciel wychowania przedszkolnego
Przedszkole Integracyjne nr 10 w Łowiczu

Pedagogika Marii Montessori

Pedagogika Marii Montessori gości w naszym przedszkolu od 2010 roku. Realizowana jest w ramach programu opracowanego we współpracy (Bogumiła Latoszevska, Bogusława Kunat, Elżbieta Sznicer), podczas zajęć dodatkowych oraz grup terapeutycznych.

W ramach bloku ćwiczeń praktycznego dnia znajdują się tzw. lekcje ciszy. Odgrywają one szczególną rolę w metodzie Montessori. W ciszy dziecko się koncentruje, uczy, buduje siebie. Cisza w koncepcji Montessori to nie tylko ograniczenie hałasu, ale też opanowanie wysiłkiem woli ruchów i emocji. Podstawowym warunkiem przystąpienia do zajęć jest zgoda dziecka. Stąd ćwiczenia odbywają się z całą grupą lub z jednym dzieckiem.

Lekcje ciszy mogą być wzbogacane ćwiczeniami opartymi na zmysłach. Za każdym razem odwołujemy się tylko do jednego ze zmysłów – wzroku, słuchu, węchu, smaku lub dotyku.

Przykładem takich zajęć jest lekcja ciszy z wykorzystaniem puszek szmerowych.

Puszki szmerowe to materiał rozwojowy oddziałujący na zmysł słuchu. Składa się z par pojemników wypełnionych materiałem sypkim o takim samym brzmieniu. Puszki szmerowe można wykonać samodzielnie z butelek po napojach, czy jogurtach. Każda para posiada identyczne oznaczenie na spodzie puszki, które umożliwia dziecku wzrokową kontrolę błędu.

Lekcja ciszy nie jest dla dzieci sprawą łatwą. Natomiast z czasem budują w dzieciach poczucie własnej wartości, umiejętności panowania nad swoim ciałem, uczy cierpliwości i zdyscyplinowania.

Maria Montessori o ciszy pisała:

Cisza przynosi nam często wiedzę, której jeszcze całkiem nie pojęliśmy, że mianowicie posiadamy życie wewnętrzne. Poprzez ciszę dziecko być może po raz pierwszy spostrzeżać własne życie wewnętrzne. Cisza przygotowuje duszę na określone doświadczenia.

Scenariusz zajęć prowadzonych z wykorzystaniem elementów metody Montessori dla dzieci w wieku przedszkolnym (różne roczniki)

Lekcja ciszy z prezentacją puszek szmerowych

Cele ogólne:

- Kształtowanie zmysłu słuchu – prezentacja nowego materiału, manipulowanie nim.
- Zwiększenie wrażliwości na dźwięki, słowo i muzykę.
- Zdobywanie przez dzieci umiejętności pracy z nowym materiałem rozwojowym.
- Wyrażanie swoich odczuć i opinii.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- Wyciszy się i zrelaksuje
- Dowie się i zaobserwuje, w jaki sposób trzyma się puszkę
- Dowie się i zaobserwuje, w jaki sposób wydobywa się dźwięk
- Doskonali koordynację ruchów
- Zaobserwuje, że z różnych puszek wydobywa się różny dźwięk
- Różnicuje dźwięki: cichy, głośny
- Określi natężenie dźwięku: cicho- głośno
- Podejmie próbę dobrania puszek w pary – takie same dźwięki
- Zademonstruje swoje umiejętności kolegom

Formy: zbiorowa, indywidualna

Metody:

- Pokaz
- Praktyczne działanie
- Rozmowa kierowana

Materialy:

- Puszki szmerowe (samodzielnie zrobione np. z puszek po napojach)
- Dywanik
- Dzwoneczek

- Apaszki
- Płyta z nagraniem
- Odtwarzacz

Przebieg zajęć:

1. Powitanie – lekcja ciszy.

Wyprawa w świat ciszy.

- Nauczyciel zaprasza dzieci na wycieczkę w świat ciszy. W tle słycać spokojną muzykę. Wyjaśnia dzieciom przebieg zabawy.
- Dzieci wybierają sobie dowolne miejsce w sali i zawiązują oczy apaszką.
- W spokoju słuchają muzyki.
- Nauczyciel każdemu dziecku cichutko dzwoni nad uchem małym dzwoneczkiem.
- Dzieci kolejno siadają na elipsie lub w kręgu.

2. Przygotowanie miejsca pracy.

- Nauczyciel prosi, aby wybrane dziecko przyniosło dywanik.
- Inne dziecko prosi o rozłożenie dywanika.
- Następne dziecko o odsłonięcie puszek szmerowych przykrytych chusteczką.

3. Ćwiczenia.

- Nauczyciel kładzie przed sobą koszyk z puszkami.
- Najpierw wyjmuje jedną puszkę, pokazuje sposób trzymania oraz sposób potrząsania nią (potrząsanie dwa razy z góry na dół przy jednym i drugim uchu).
- Zmienia rękę i wykonuje te same czynności.
- Wyjmuje drugą puszkę i pokazuje te same czynności z dwoma puszkami (jedna w lewej druga puszka w prawej ręce).
- Odkłada puszki do pojemnika.
- Powtarza czynności – robi to powoli i dokładnie.
- Zaprasza kolejno dzieci aby powtórzyły ćwiczenia – najpierw z jedną, później z dwiema puszkami.
- Nauczyciel potrząsa kolejno dwoma skrajnymi puszkami i pyta czy dzieci słyszą różnicę.
- Prosi o określenie dźwięku (cicho-głośno).
- Prosi dzieci by rozpoznał dźwięk cichy i głośny przy zamkniętych oczach.
- Zaprasza kilkoro dzieci do powtórzenia ćwiczeń.
- Nauczyciel mówi, że teraz będziemy szukać par.
- Każda puszka żółta ma swój odpowiednik – puszkę zieloną o takiej samej głośności.
- Nauczyciel potrząsa na zmianę puszkami żółtymi i zielonymi – doбира je w pary.

4. Kontrola błędów

- Akustyczna – różne dźwięki.
- Wzrokowa – oznaczenie na denkach puszek.
- Nauczyciel.

5. Sprzątanie

- Ułożenie puszek w pojemnikach.
- Odniesienie pojemników na miejsce.
- Zwinięcie i odłożenie dywanika na miejsce.

6. Pożegnanie

Swobodna rozmowa dotycząca pracy:

- Co dzisiaj robiliśmy?
- Co nowego poznaliśmy?
- Co wam się najbardziej podobało?
- Co się nie podobało?
- Dlaczego?

Podziękowanie za wspólną zabawę.